

Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун
Окумуштуулар кенешинде каралып,
бекитүүгө сунушталган
Протокол № 5
“ 31 ” 01 2025-ж.

БЕКТЕМ
Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун
ректору, т.и.д., профессор
К.Ж.Усенов
“ ” 2025-ж.

Магистранттардын практикасын өткөрүүнүн тартиби жөнүндө жобо

I. Жалпы жоболор

1.1. Жобо Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» Мыйзамынын (2003-жылдын 30-апрелиндеги № 92), «Кыргыз Республикасынын жогорку кесиптик билим берүү уюму жөнүндө жобонун» (2004-жылдын 3-февралындагы № 63) негизинде багыттары боюнча магистрлерди даярдоо үчүн жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарттары, ошондой эле ЖАМУнун Уставына ылайык иштелип чыккан.

1.2. Магистранттардын практикасы магистратуранын негизги билим берүү программасынын милдеттүү бөлүмү жана ал магистранттардын кесиптик, практикалык жана илимий даярдыгына түздөн-түз багытталган окутуунун бир түрү болуп саналат. Практика академиялык дисциплинага барабар статуска ээ жана магистранттын билим берүү траекториясынын компоненти боло алат. Ал жеке окуу планына киргизилген, ал эми магистрант практиканын программасын аяктоо үчүн зарыл болгон минималдуу теориялык негизги курстарды өздөштүрүүгө милдеттүү.

1.3. Практиканын мөөнөттөрү, конкреттүү түрлөрү жана мазмуну жогорку кесиптик билим берүүнүн магистратурасын даярдоо багыты боюнча мамлекеттик билим берүү стандарттарында камтылган практиканы уюштуруунун талаптарына ылайык иштелип чыккан окуу пландары жана программалары жана ректордун тиешелүү буйруктары менен аныкталат.

1.4. Адис даярдоочу кафедралар атайын даярдоо багытында магистранттардын практикасынын комплекстүү программасын иштеп чыгышат жана бекитишет. Программа практиканын максаттарын, милдеттерин, мазмунун, иштин көлөмүн, практиканын ордун, отчеттуулуктун формаларын чагылдырат. Практиканын программасы уюштурууга жана өткөрүүгө жооптуу кафедрада түзүлөт.

II. Практиканын максаты жана милдеттери

2.1. Практиканын максаты – алган теориялык билимдерин колдонуу аркылуу профессионалдык компетенцияларды калыптандыруу, магистранттардын кесиптик ишмердүүлүгүн, иштин формаларын жана ыкмаларын өздөштүрүүнүн үзгүлтүксүздүгүн жана ырааттуулугун камсыз кылуу, эмгекке керектүү кесиптик көндүмдөрдү алуу, аткаруучулук тартипти жана изилдөө маселелерин өз алдынча чече билүү. Калыптанган кесиптик көндүмдөрдү өстүрүү.

2.2. Практикалык милдеттер: кесиптик көндүмдөрдү өздөштүрүү, билим берүү стандарттарында каралган кесиптик ишмердүүлүктүн түрлөрүнө ылайык магистрдин практикага багытталган компетенцияларын калыптандыруу; кесиптик ишмердүүлүктүн ар кандай формаларын жана ыкмаларын практикалык жактан иштеп чыгуу; илимий маалыматты өз алдынча талдоо, изилдөө көйгөйлөрүн чечүү үчүн заманбап илимий ыкмаларды колдонуу көндүмдөрүн өнүктүрүү; кесиптик кызыгууну, жоопкерчилик сезимин жана тандап алган кесипке урмат көрсөтүүнү калыптандыруу.

2.3. Практиканын конкреттүү түрүнүн максаттары жана милдеттери окутуунун тиешелүү багыттарынын жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү стандарттарынын талаптарына ылайык программа менен аныкталат.

III. Практиканын түрлөрү

Магистранттар үчүн практиканын негизги түрлөрү болуп төмөнкүлөр саналат:

1. Башкаруу практикасы (БП).

. Илим-изилдөө практикасы (ИИП).

3. Илимий-педагогикалык практикасы (ИПП).

3.1. Башкаруу практикасы (БП).

Башкаруу практикасы магистранттардын илимий-теориялык жана практикалык даярдыгынын ортосундагы тыгыз байланышты калыптандырууга, аларга магистратуранын тандап алган адистигине ылайык баштапкы практикалык тажрыйбаны берүүгө, кесиптик компетенцияларды калыптандырууга шарттарды түзүүгө багытталган. Практиканын натыйжасында теориялык окуунун натыйжалары бекемделет жана конкреттештирилет, магистранттар практикалык иштин көндүмдөрүнө жана ыктарына ээ болушат. Башкаруу практикасы магистранттарды тиешелүү уюмдун иштөө тажрыйбасы жана аны инновациялык кайра түзүүлөрдү жана уюштуруучулук өзгөрүүлөрдү ишке ашыруу тажрыйбасы менен чындап тааныштырууга багытталган; реалдуу шарттарда ар кандай башкаруу маселелерин чечүү үчүн аналитикалык методдорду жана моделдерди, ошондой эле заманбап маалыматтык башкаруу технологияларын колдонуу жана колдонуу тажрыйбасын изилдөө; жыйноо, иштеп чыгуу, талдоо жана системалаштыруу магистрдик изилдөө темасы боюнча уюштуруу жана башкаруу маселелерин ишке ашырууну камсыз кылуу.

3.2. Илимий-изилдөө практикасы (ИИП).

Илимий-изилдөө практикасы магистранттарды даярдоодо окуу процессинин элементтеринин бири болуп саналат. Ошондуктан аталган практика магистранттардын окуу учурунда алган теориялык билимдерин бекемдөөгө жана тереңдетүүгө, милдеттерди коюуга, натыйжаларды талдоо жана тыянак чыгарууга, өз алдынча изилдөө иштерин жүргүзүү көндүмдөрүн алууга жана өнүктүрүүгө жардам берет. Практиканын жүрүшүндө ар түрдүү курстардан магистранттарды бириктире турган магистрдик группа түзүүгө да болот. Түзүлгөн мындай топ бөлүмдүн илимий темаларына кирген кандайдыр бир изилдөө проблемасынын айланасына биригип, кафедранын илимий тематикасын камтыйт. Топтун жетекчиси каалаган тажрыйбалуу мугалим, кызматкер (эгерде изилдөө тобунун темасы анын илимий кызыкчылыктарына жакын болсо). Илимий-изилдөө практикасынын бул түрүнүн натыйжалуулугунун шарттарынын бири болуп төмөнкүлөр саналат: ар бир магистранттын индивидуалдык, таанып-билүү жана изилдөө мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу; топтун иши үчүн тандалган маселенин актуалдуулугу; сабакка катышуу, ар бир магистранттын топтун ишине киргизүү; ИИПтин аягында коюлган милдеттерге жараша конкреттүү натыйжаларды алуу маанилүү, алар тезистер, биргелешкен долбоор, гранттар, жарыяланган макалалар же илимий семинарда баяндама түрүндө таризделет жана изилдөө практикасынын натыйжалары боло алат. Илим изилдөө практикасы жалпы илимий тематиканын негизинде, теманы аткарууга ыңгайлашкан чөйрөдө (университетте, илимдер академиясынын филалдарында, илимий мекемелерде) өткөрүлөт.

3.3. Илимий-педагогикалык практика (ИПП).

Илимий-педагогикалык практика (ИПП) магистранттардын бирдиктүү окуу процессин ишке ашырууда тажрыйба алууга багытталган; конкреттүү предметтик чөйрөдө илимий, педагогикалык жана методикалык тажрыйбага ар тараптуу талдоо жүргүзүү; билим берүү процессинин айрым компоненттерин долбоорлоо; билим берүүнүн методикалык системасынын айрым элементтерин экспертизалоо; педагогикалык экспериментти уюштуруу жана өткөрүү, билим берүүнүн сапатын диагностикалоонун ар кандай системаларын апробациялоо; инновациялык билим берүү технологияларын ишке ашыруу. Магистранттардын илимий-педагогикалык практикасы төмөнкү формаларда өтүшү мүмкүн,

-окуу дисциплиналарынын иш программаларын (алардын бөлүмдөрүн) иштеп чыгуу;

- магистранттын илимий кызыкчылыктарынын багыттарына ылайык келген магистрдик диссертациянын жетекчиси тарабынан аныкталган темалар боюнча лекцияларды даярдоого катышуу;
 - магистранттын илимий кызыкчылыктарынын багыттарына ылайык келген магистрдик диссертациянын жетекчиси тарабынан аныкталган тема боюнча семинарды даярдоо жана өткөрүү;
 - кейсттерди даярдоо, практикалык иштер үчүн материалдарды даярдоо, тапшырмаларды түзүү ж.б;
 - Курстук иштерди кароого катышуу;
 - жетекчи тарабынан аныкталган башка иш формалары;
- Илимий-педагогикалык практика факультеттин адис чыгаруучу кафедрасынын базасында жүргүзүлөт;

IV. Практиканы уюштуруу

Бардык этаптарда практиканы уюштуруу магистрлердин кесиптик ишмердигин өздөштүрүүдөгү үзгүлтүксүздүктү жана ырааттуулукту магистрлердин даярдоо деңгээлинин талаптарына ылайык камсыздоого багытталууга тийиш

4.1. Практика үзгүлтүксүз циклде да, теориялык сабактар менен кезектешип да жүргүзүлүшү мүмкүн.

4.2. Практика университет менен ишканалардын, мекемелердин жана уюмдардын ортосундагы келишимдердин негизинде жүргүзүлөт.

4.3. Уюмдарда практикадан өтүү учурунда магистранттардын иш күнүнүн узактыгы жумасына 40 сааттан ашпайт.

4.4. Магистранттардын практикасы бекитилген программага ылайык алар тарабынан түзүлгөн отчеттордун жыйынтыгы боюнча бааланат. Магистранттардын ишинин жыйынтыгын баалоодо ага ишканадан практика жетекчиси тарабынан берилген мүнөздөмө эске алынат.

4.5. Практика боюнча баа (тест, дифференцияланган кредит) экзамендик ведомостко жана эсепке алуу китепчесине киргизилет, теориялык сабактар боюнча бааларга (тесттерге) теңештирилет.

даярдоо жана магистранттардын жалпы ишинин жыйынтыгын чыгарууда эске алынат.

4.6. Жүйөлүү себептер менен практика программасын бүтүрбөгөн магистранттар бош убактысында экинчи жолу практикага жиберилет же жеке негизде практикадан өтүшөт. Жүйөлүү себепсиз практикадан өтпөгөн же канааттандыраарлык эмес баа алган магистранттар университеттин уставында белгиленген тартипте академиялык карызы бар деп ЖОЖдон чыгарылат.

4.7. Практикадагы окутуучулардын окуу жүктөмүнүн көлөмү окуу планынын негизинде “ЖОЖдун профессордук-окутуучулук курамынын убакыттык жүктөмүнүн нормаларына” ылайык эсептелинет.

V. Практика үчүн көрсөтмөлөр

5.1. Практиканы уюштуруу жана өткөрүү үчүн жоопкерчилик факультеттердин декандарына, кафедра башчыларына жана практика боюнча жооптуу окутуучуга жүктөлөт, алар даярдоо багыттары боюнча практиканын конкреттүү түрүн жетектейт.

5.2. Магистранттар практикасынын бардык түрлөрүнүндө башкача айтканда илимий педагогикалык, илимий изилдөө практикаларынын (башкаруу практикадан башкасы) жетекчиси анын илимий жетекчиси болуп саналат. Жетекчинин милдеттерине практиканын максатын жана милдеттерин коюу; практикадан өтүү программаларынын аткарылышын көзөмөлдөө, ошондой эле практика боюнча отчет жазуу сунуштары кирет.

5.3. Магистранттардын практикадан өтүүчү жерлеринде уюштуруучулук жетекчиликти ушул уюмдун жетекчиси тарабынан дайындалган тажрыйбалуу адистер ишке ашырат.

5.4. Магистрдик программалардын жетекчилери: программаларды жана практика үчүн жеке тапшырмаларды иштеп чыгууга катышат.

VI. Магистранттын укуктары жана милдеттери

6.1. Практика башталганга чейин деканат тарабынан белгиленген мөөнөттө магистрант төмөнкүлөргө милдеттүү:

- практика өтүүчү жерди макулдашат жана кафедрадагы практиканын программасы менен таанышат;
- тааныштыруу конференциясына катышууга, жеке тапшырма алууга жана практиканын жеке планын түзүүгө.

6.2. Практика учурунда магистрант төмөнкүлөргө милдеттүү:

- практиканын программасында жана кабыл алуучу уюмдун (ишкананын) талаптарында каралган иштердин бардык түрлөрүн өз убагында аткарууга;
- уюмдун (ишкананын) ички эмгек тартибинин эрежелерин сактоого;
- практикада коюлган милдеттерди чечүүдө демилгени көрсөтүүгө жана алган теориялык билимдерин жана көндүмдөрүн колдонууга.

6.3. Практика аяктагандан кийин магистрант жазуу жүзүндө отчет тапшырышы керек.

Докладдын тексттик бөлүгүнүн акыркы барагына практика жетекчиси кол коюшу керек

6.3.1.. Магистранттын практикадан өткөн жеринен мүнөздөмөлөрү;

6.3.2. Көнүгүү күндөлүгү (1-тиркеме).

6.4. Магистрант төмөнкүлөргө укуктуу:

- практиканы уюштурууну жакшыртуу боюнча сунуштарды киргизүүгө;
- практика процессинде келип чыккан бардык суроолор боюнча кафедрага, деканатка, магистратура бөлүмүнө жана университеттин практика бөлүмүнө кайрылууга;
- практикадан өтүүчү жерди магистратуранын жетекчиси жана деканат менен макулдашып, өз алдынча тандоого;
- магистрант өндүрүштүк практиканын ордун өз алдынча издөөгө укуктуу.

Практика өтүү ордун өз алдынча тапкан учурда деканат менен жазуу жүзүндө макулдашылууга тийиш.

6.5. Практика учурунда жана аны аяктагандан кийин магистрант компания тарабынан кызматтык жана коммерциялык сырга кирген маалыматтарды ачыкка чыгарууга укугу жок. Отчетту иштеп чыгууга коюлган техникалык талаптар бүтүрүү квалификациялык иштин (магистрдик диссертацияны) долбооруна коюлган талаптардагыдай эле болот.

Иштеп чыккандар
Жолдошалиева Н.С.